

ใบงานสรุปความรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าฯ กทม.

ชื่อ ชั้น เลขที่

เรื่องที่ 1 ภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

1.1 ภูมิปัญญา หัตถกรรม และศิลปะไทย

1. เครื่องปั้นดินเผาสำคัญในสมัยอยุธยา → เครื่อง.....
 -เป็นเครื่องปั้นดินเผาที่มีการเคลือบสีต่างๆ โดยเฉพาะสีเขียวและน้ำตาล
 - นิยมส่งออกต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย
 - ใช้เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้วย ชาม โถ
2. ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาและสืบทอดมาถึงปัจจุบัน → โขน
 - โขนเป็นนาฏศิลป์ชั้นสูง แสดงเรื่อง.....
 - มีการใช้หน้ากากและเครื่องแต่งกายที่หรูหรา
 - แสดงเฉพาะในราชสำนักและงานพระราชพิธีสำคัญ
3. วัสดุที่ใช้สร้างพระพุทธรูปและเครื่องใช้สำคัญในสมัยอยุธยา → สำริดและศิลาแลง
 - สำริด ใช้ในการหล่อ.....และศาสนวัตถุ เช่น รัช
 - ศิลาแลง ใช้เป็นวัสดุก่อสร้างโบราณสถาน เช่น วัดมหาธาตุ

1.2 วรรณกรรมและภูมิปัญญาในสมัยอยุธยา

1. เอกสารสำคัญที่สะท้อนภูมิปัญญาทางวรรณกรรมของอยุธยา →
 - เขียนโดยพญาสิทธิแห่งกรุงสุโขทัย แต่มีอิทธิพลต่ออยุธยามาก

- กล่าวถึงโครงสร้างจักรวาลแบบพุทธศาสนา
2. การส่งเสริมวรรณคดีและศิลปะในสมัยธนบุรี
 - พระเจ้าตากสินมหาราช ทรงฟื้นฟูวรรณคดีหลังจากการเสียกรุงศรีอยุธยา
 - มีการรวบรวมวรรณกรรมโบราณและสนับสนุนกวี เช่น การร้อยเรียงวรรณคดีไทยหลายเรื่อง

เรื่องที่ 2 การปกครองและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์

2.1 การปกครอง

1. การปกครองแบบ..... (แบ่งอำนาจเป็น 4 ฝ่าย) ถูกนำมาใช้โดย → พระบรมไตรโลกนาถ
 - แบ่งเป็น 4 ส่วน:
 -
 -
 -
 -
 - ระบบนี้ช่วยให้ราชสำนักบริหารงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น
 - ถ้าหากไม่มีการปฏิรูป → ระบบราชการอาจไม่มีความชัดเจน และอำนาจอาจถูกกระจายไปในหมู่ขุนนาง

2.2 สงครามและเหตุการณ์สำคัญ

1. พระนเรศวรมหาราชประกาศอิสรภาพจาก → พม่า
 - การประกาศอิสรภาพที่เมืองแครงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของประวัติศาสตร์
 - ทำให้ไทยไม่ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าอีกต่อไป
2. ผลของการประกาศอิสรภาพของพระนเรศวรมหาราช
 - กรุงศรีอยุธยาไม่มีความเป็นเอกราชมากขึ้น
 - ทำให้ไทยสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าได้อย่างอิสระ
3. ถ้าพระนเรศวรแพ้ในสงครามยุทธหัตถี
 - กรุงศรีอยุธยาอาจตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า
 - อาจไม่มีโอกาสประกาศเอกราชอีกครั้ง

4. พระนารายณ์มหาราชมีบทบาทในการทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นสากลมากขึ้น ด้วย

- ส่งทูตไป..... เจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างชาติ
- นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตะวันตกเข้ามา

เรื่องที่ 3 บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี

1. พระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991 - 2031)

 พระมหากษัตริย์องค์ที่ 8 แห่งกรุงศรีอยุธยา

◆ พระราชกรณียกิจสำคัญ:

- ปฏิรูปการปกครอง โดยจัดตั้งระบบ จตุสดมภ์ (เวียง วัง คลัง นา) ซึ่งเป็นรากฐานของการบริหารราชการไทย
- กำหนดระบบ..... แบ่งชนชั้นตามจำนวนไร่นาที่ครอบครอง
- ทำสงครามกับล้านนาและสุโขทัย ทำให้ล้านนาเริ่มมีความสัมพันธ์กับอยุธยา

2. พระนเรศวรมหาราช (พ.ศ. 2098 - 2148)

 พระมหากษัตริย์องค์ที่ 18 ของอยุธยา ผู้กอบกู้เอกราชจาก.....

◆ พระราชกรณียกิจสำคัญ:

- ประกาศอิสรภาพที่เมือง..... (พ.ศ. 2127) → ทำให้ไทยไม่ต้องส่งเครื่องบรรณาการให้พม่า
- สงครามยุทธหัตถี (พ.ศ. 2135) → ชนะพระมหาอุปราชของพม่า ทำให้ไทยมีอำนาจเหนือพม่า
- พัฒนากองทัพไทย โดยนำ.....มาใช้และพัฒนายุทธศาสตร์สงคราม

 ผลกระทบ:

- ✓ ทำให้ไทยเป็นเอกราช ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า
- ✓ ขยายอำนาจของอยุธยาไปยังหัวเมืองต่างๆ

3. พระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2175 - 2231)

 พระมหากษัตริย์องค์ที่ 27 ของอยุธยา ทรงมีบทบาทในการเปิดประเทศและเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับชาติตะวันตก

◆ พระราชกรณียกิจสำคัญ:

- ส่งทูตไป..... → เป็นยุคที่ไทยมีความสัมพันธ์กับยุโรปมากที่สุด

- พัฒนาอยุธยาให้เป็นศูนย์กลางการค้า → มีพ่อค้าชาวฝรั่งเศส ดัตช์ และโปรตุเกสเข้ามาค้าขาย
- สร้างเมืองลพบุรีเป็นราชธานีสำรอง → เพื่อเป็นจุดยุทธศาสตร์ป้องกันข้าศึก

 ผลกระทบ:

- ✓ อยุธยามีบทบาทเป็นศูนย์กลางการค้าทางทะเล
- ✓ ไทยได้รับอิทธิพลจากยุโรปในด้านอาวุธและวิทยาการ

4. พระเจ้าตากสินมหาราช (พ.ศ. 2277 - 2325)

 วิจารณ์ผู้กอบกู้เอกราชหลังการเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่

..... ◆ พระราชกรณียกิจสำคัญ:

- กอบกู้เอกราชจากพม่า โดยรวบรวมกำลังพลที่..... และยึดอยุธยาคืน
- ตั้งกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวงใหม่ → เพราะมีชัยภูมิเหมาะสมกับการค้าและการป้องกันข้าศึก
- ฟื้นฟูเศรษฐกิจและวัฒนธรรม → รวมศิลปิน นักปราชญ์ และนักกวีเพื่อฟื้นฟูวรรณกรรมไทย

 ผลกระทบ:

- ✓ ทำให้ไทยกลับมามีเอกราช
- ✓ กรุงธนบุรีเป็นศูนย์กลางอำนาจ ก่อนจะเปลี่ยนเป็นกรุงรัตนโกสินทร์

5. สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ 1) (พ.ศ. 2279 - 2352)

 ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ผู้สถาปนา.....

◆ พระราชกรณียกิจสำคัญ:

- สืบทอดงานของพระเจ้าตากสินมหาราช โดยเสริมสร้างบ้านเมืองให้เข้มแข็ง
- ย้ายราชธานีจากธนบุรีไป..... (พ.ศ. 2325)
- ฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
- รวบรวมและตรวจสอบกฎหมาย จัดทำกฎหมาย.....

 ผลกระทบ:

- ✓ สร้างกรุงรัตนโกสินทร์ให้เป็นเมืองหลวงถาวร
- ✓ ทำให้ไทยมีระบบกฎหมายที่เป็นมาตรฐาน

เรื่องที่ 4 อารยธรรมอินเดียและจีน

3.1 อารยธรรมอินเดีย

1. อารยธรรมอินเดียเกิดขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำ →
 - เมืองสำคัญคือ โมเฮนโจดาโร และ
 - มีระบบเมืองที่ซับซ้อน มีระบบการระบายน้ำและถนนที่เป็นระเบียบ
2. ศาสนาหลักของอินเดียโบราณ → ศาสนาพุทธและศาสนาฮินดู
 - พุทธศาสนาเผยแพร่ไปทั่วเอเชียโดย พระเจ้าอโศกมหาราช
 - ศาสนาฮินดูมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมไทย เช่น รามเกียรติ์
3. อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียต่อไทยมากที่สุดในด้าน → ศาสนาและวรรณกรรม
 - วรรณกรรมเช่นมีรากฐานจากมหาภารตะและรามายณะ

3.2 อารยธรรมจีน

1. อารยธรรมจีนโบราณเกิดขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำ →
 - ได้รับฉายาว่า.....เนื่องจากเกิดน้ำท่วมบ่อย
2. ราชวงศ์จีนที่กำเนิดอักษรจีนเป็นครั้งแรก →
 - อักษรจีนในยุคแรกมีลักษณะเป็นภาพสัญลักษณ์.....
3. สิ่งประดิษฐ์สำคัญของจีนที่มีอิทธิพลต่อโลกมากที่สุด
 - ดินปืน, กระดาษ, แท่นพิมพ์, และ.....
 - เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้จีนพัฒนาและส่งออกไปยังยุโรป
4. ปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อการปกครองจีนมากที่สุด → ลัทธิ.....
 - เน้นเรื่องคุณธรรม ความกตัญญู และความรับผิดชอบของผู้ผู้นำ